

BOFIT

KIINA

-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta

BOFIT Kiina-tietoisku

Kuinka talous kestää koronakriisin?

Ohjelma

Kiinan talous toipui nopeasti, mutta vanhat ongelmat edessä entistä suurempina

Juuso Kaaresvirta, vanhempi ekonomisti, BOFIT
(@J_Kaaresvirta)

Koronakriisi on lisännyt rahoituksen tarvetta ja riskejä

Riikka Nuutilainen, vanhempi ekonomisti, BOFIT

Kiinan ulkosuhteet murroksessa

Risto Herrala, neuvonantaja, BOFIT

Tilaisuudessa on varattu aikaa kysymyksille ja keskustelulle.

Twitterissä
keskustelua voi
käydä hashtagilla
#kiinatietoisku

BOFIT
KIINA
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta

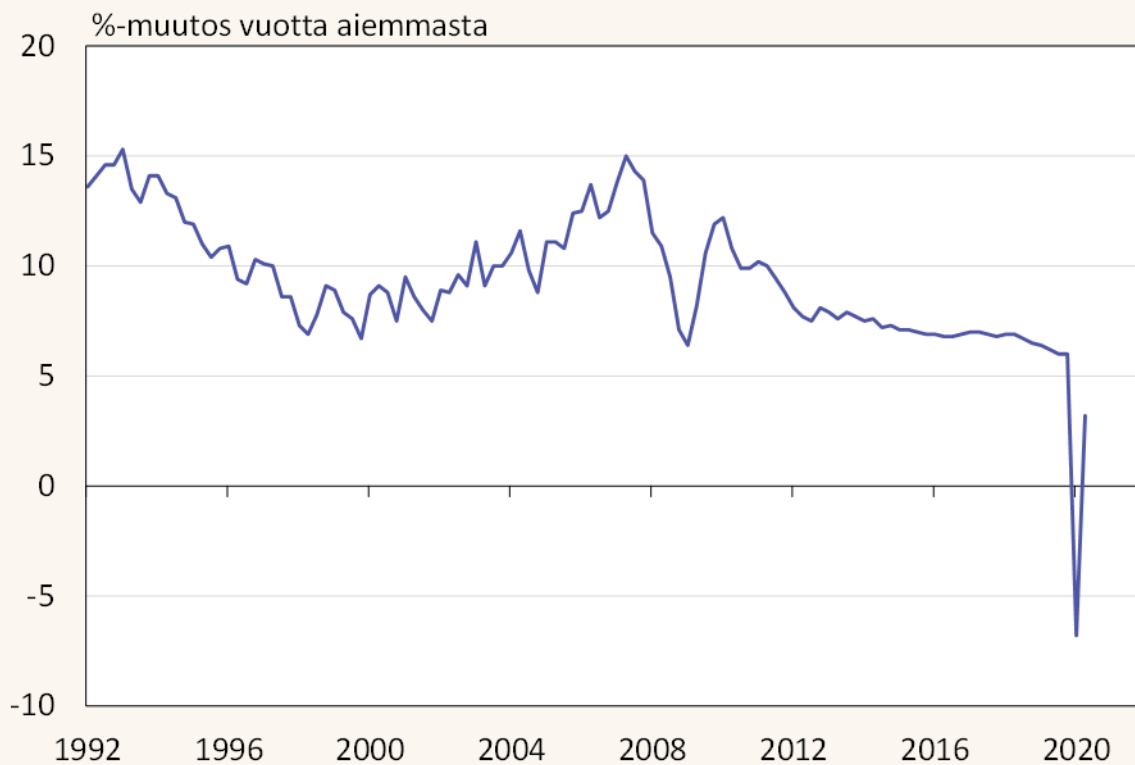

Kiinan talous toipui nopeasti, mutta vanhat ongelmat edessä entistä suurempina

BOFIT Kiina-tietoisku

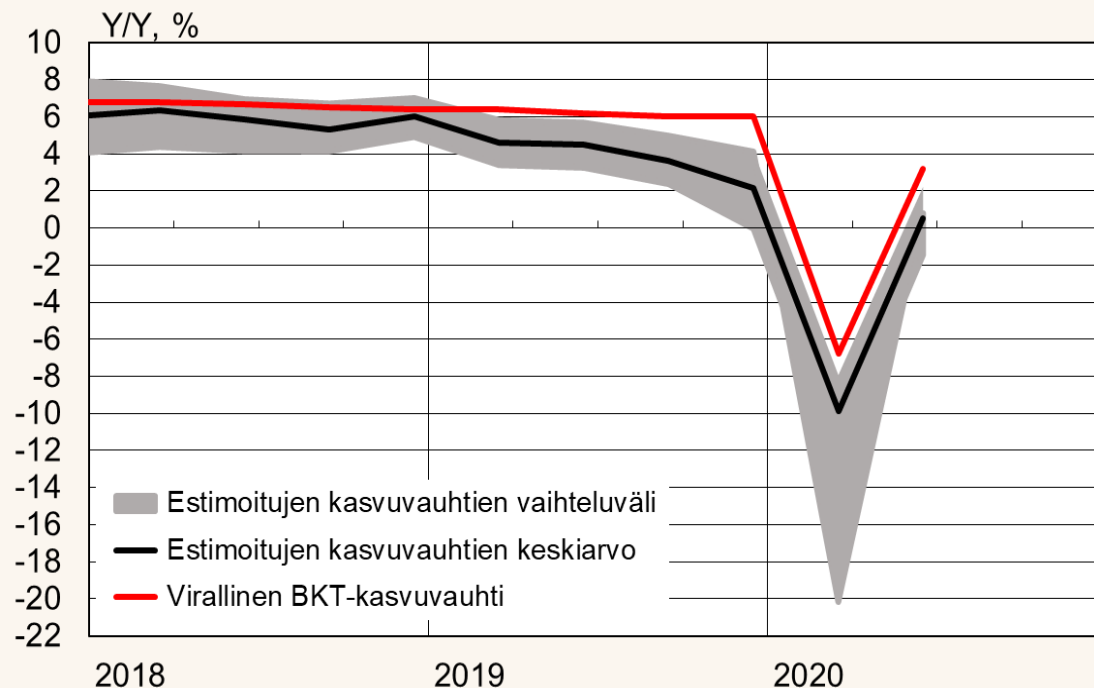
Koronakriisi rysäytti Kiinan talouden, mutta palautuminen on edennyt nopeasti

BKT:n kehitys 1992–2020

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT

Vaihtoehtoislaskelma BKT:n kehityksestä 2018-

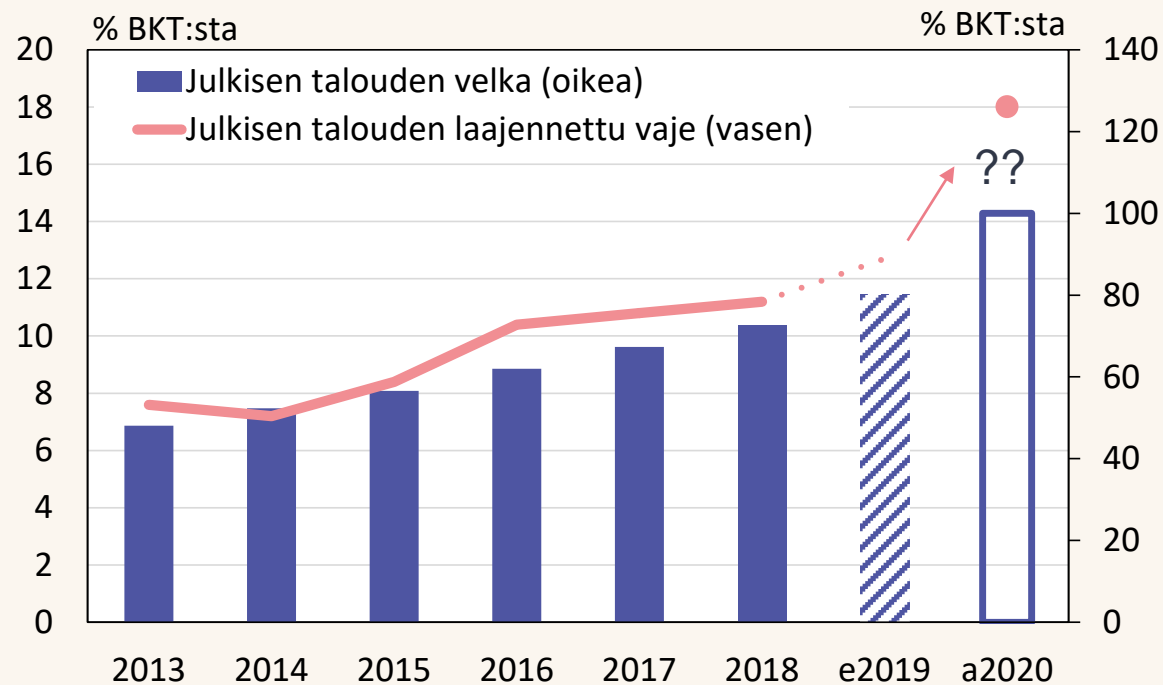

Lähteet: NBS, Macrobond ja Suomen Pankin laskelmat. 37073@range(s)

Estimaatit perustuvat Kerola, E. (2019) "In search of fluctuations: Another look at China's incredibly stable real GDP growth rates" Comparative Economic Studies 61(3): 359-380

Kriisitoimet paisuttavat jo ennestään suurta julkisen talouden alijäämää ja velkaa

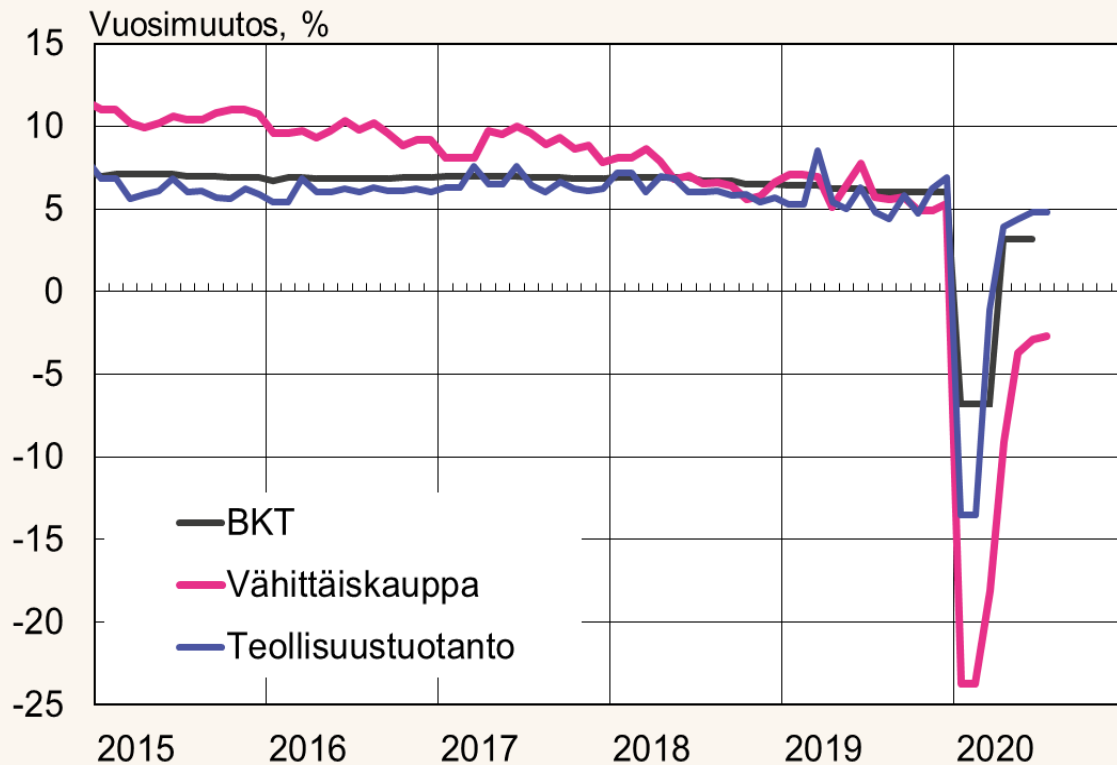
Julkisen talouden laaja vaje ja velka

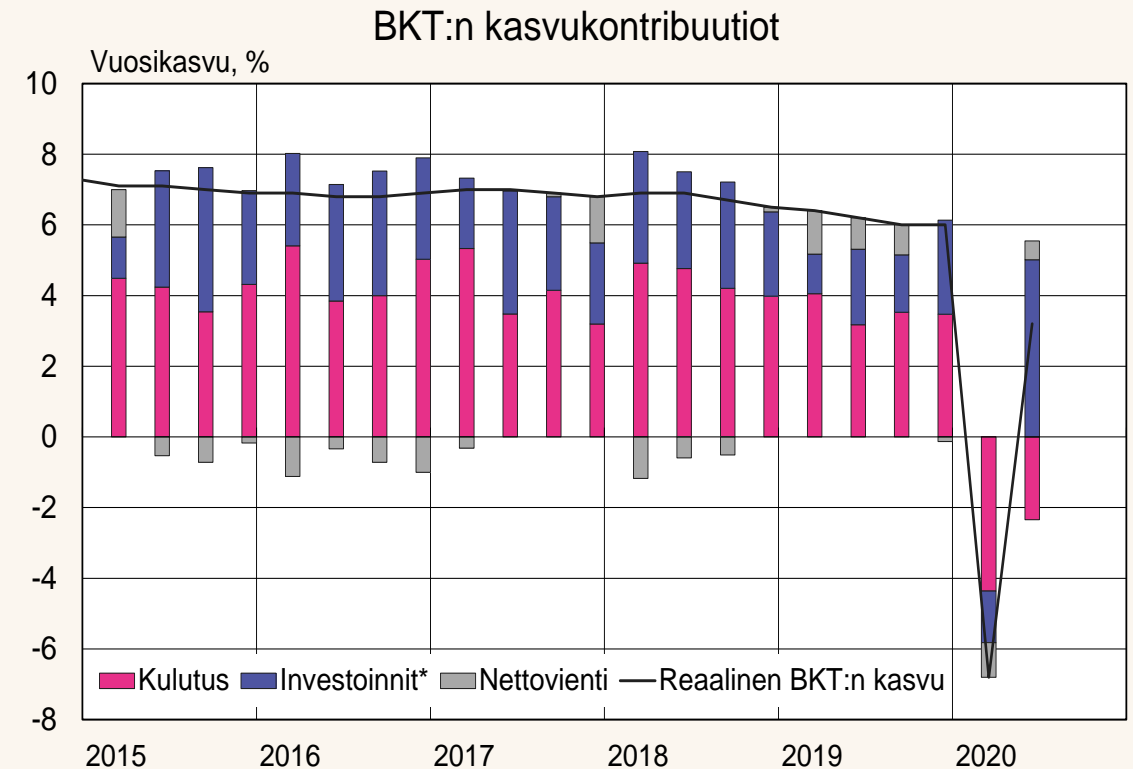
Lähteet: IMF, oma arvio ja BOFIT

- IMF arvioi ilmoitettujen julkisen talouden tukitoimien olevan 4 600 mrd. juania (4,5% BKT:stä), mutta arvioi todellisen elvytyksen olevan suurempaa
- Toimet
  - Epidemian estäminen ja hallinta, ja tarvikkeiden valmistus
  - Työttömyyden torjunta ja joiltain osin työttömyysturvaa on laajennettu
  - Yrityksille huojennuksia ja lykkäyksiä veroihin sekä muihin julkisiin maksuihin
  - Investointeja (rakentaminen, "uusi infra")

Toipuminen kaksijakoista – teollisuus ja investoinnit vetää, kotimainen kulutus ei. Talouden rakenneongelmat pahenevat.

Lähde: CEIC, Macrobond, BOFIT

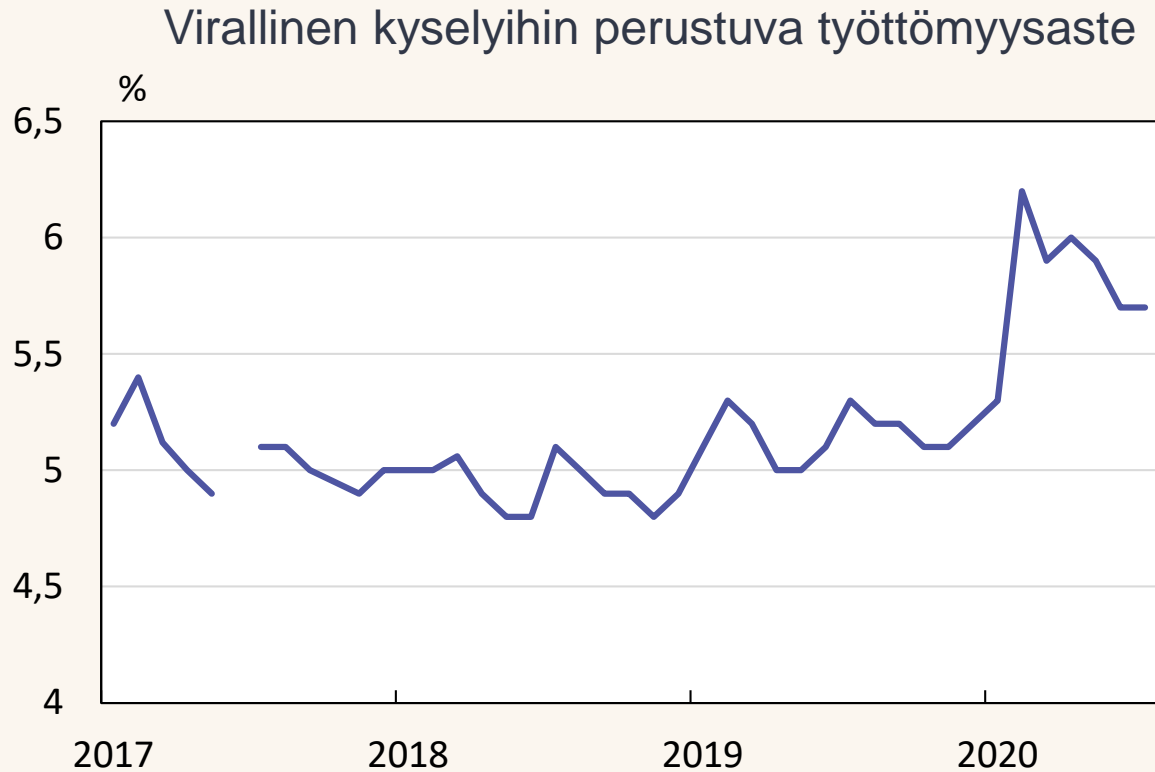

*) sisältää varastojen muutoksen.

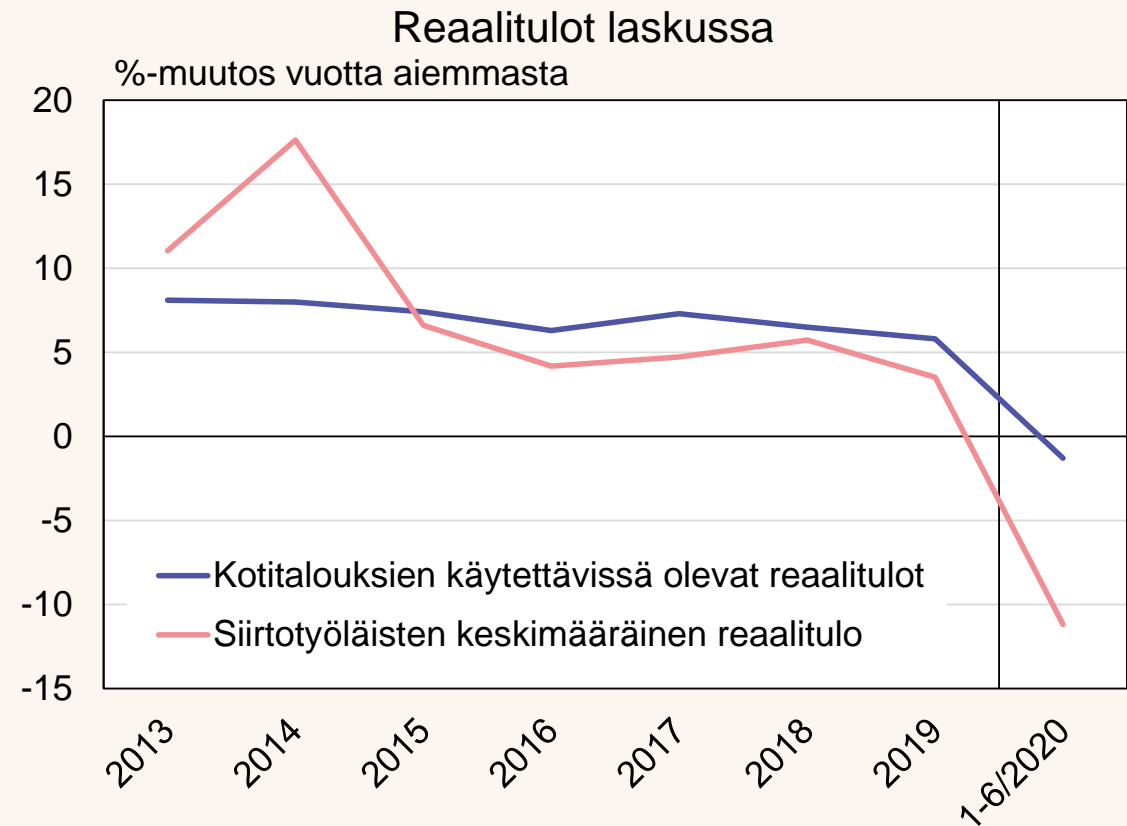
Lähde: CEIC, BOFIT

Työttömyys lisääntyi, tulot supistuivat. Kriisi on koetellut etenkin siirtotyöläisiä. Tuloerot kasvavat.

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT

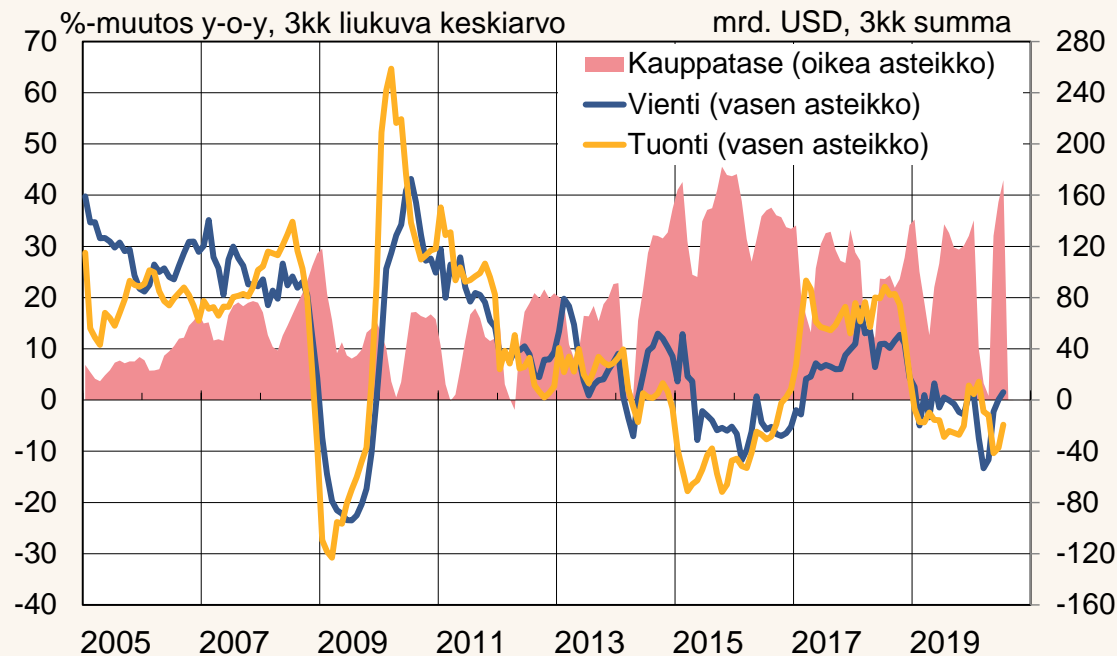

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT

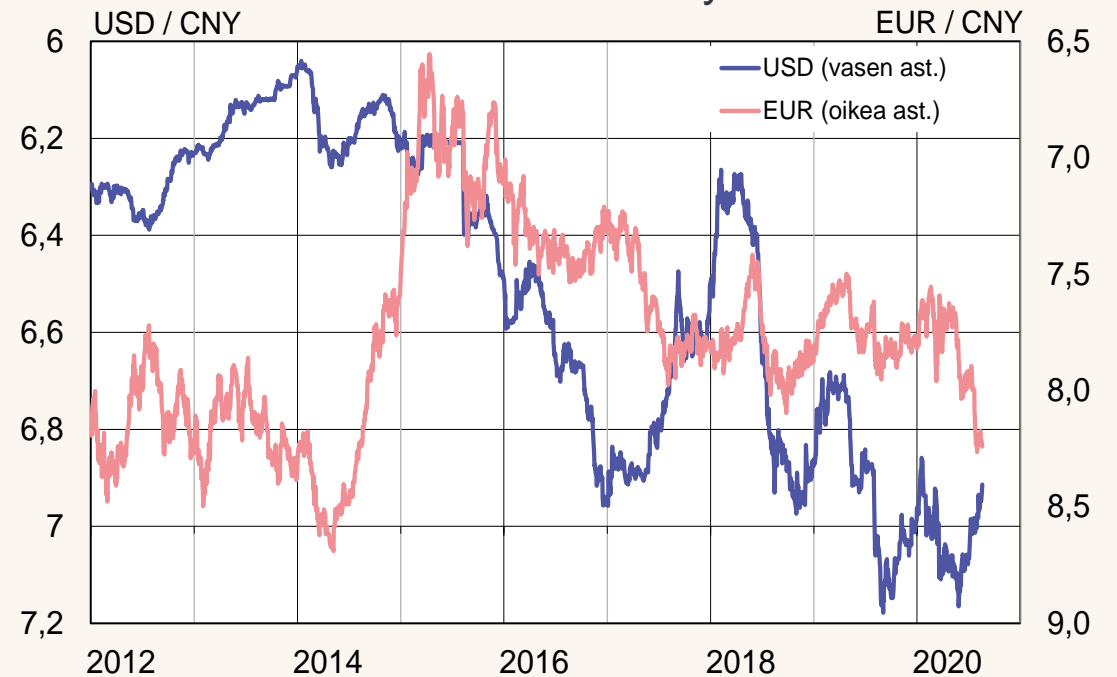
Ulkomaankauppa valopilkuna. Tavaravienti on selvinnyt varsin hyvin koronakriisistä, ja ylijäämä kasvanut – valuuttakurssi ei ongelma.

Kiinan tavarakaupan kehitys

Lähteet: Kiinan tulli ja BOFIT.

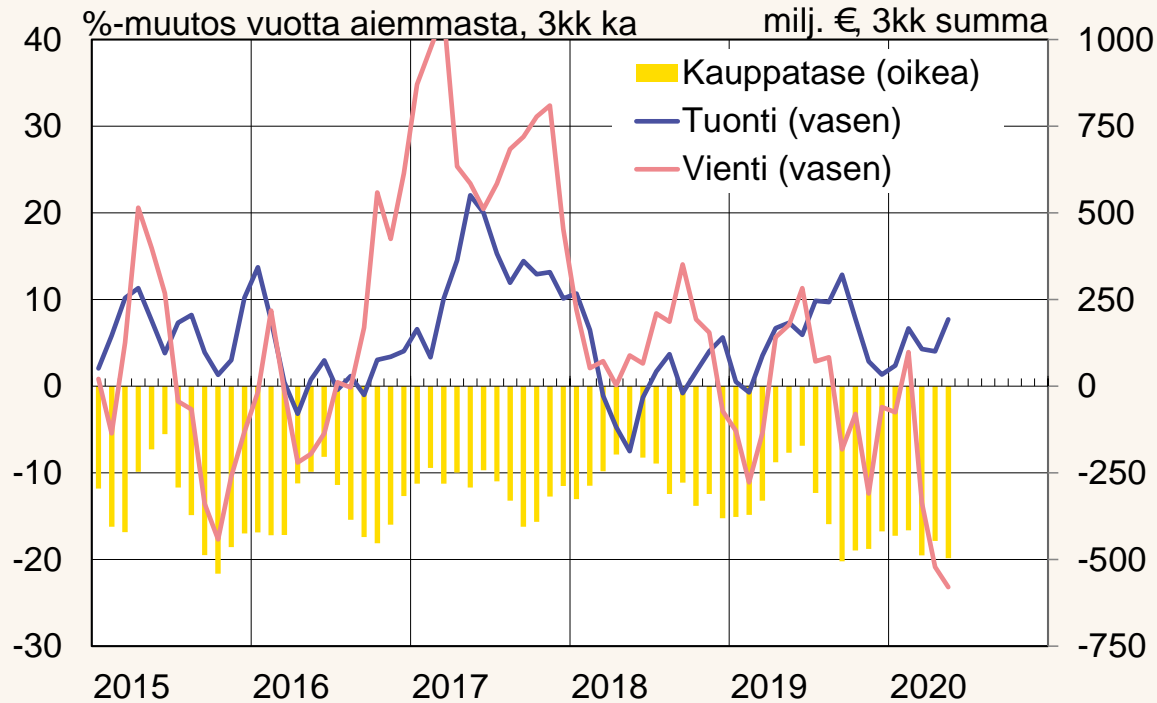
Valuuttakurssikehitys

Lähde: Reuters, EKP

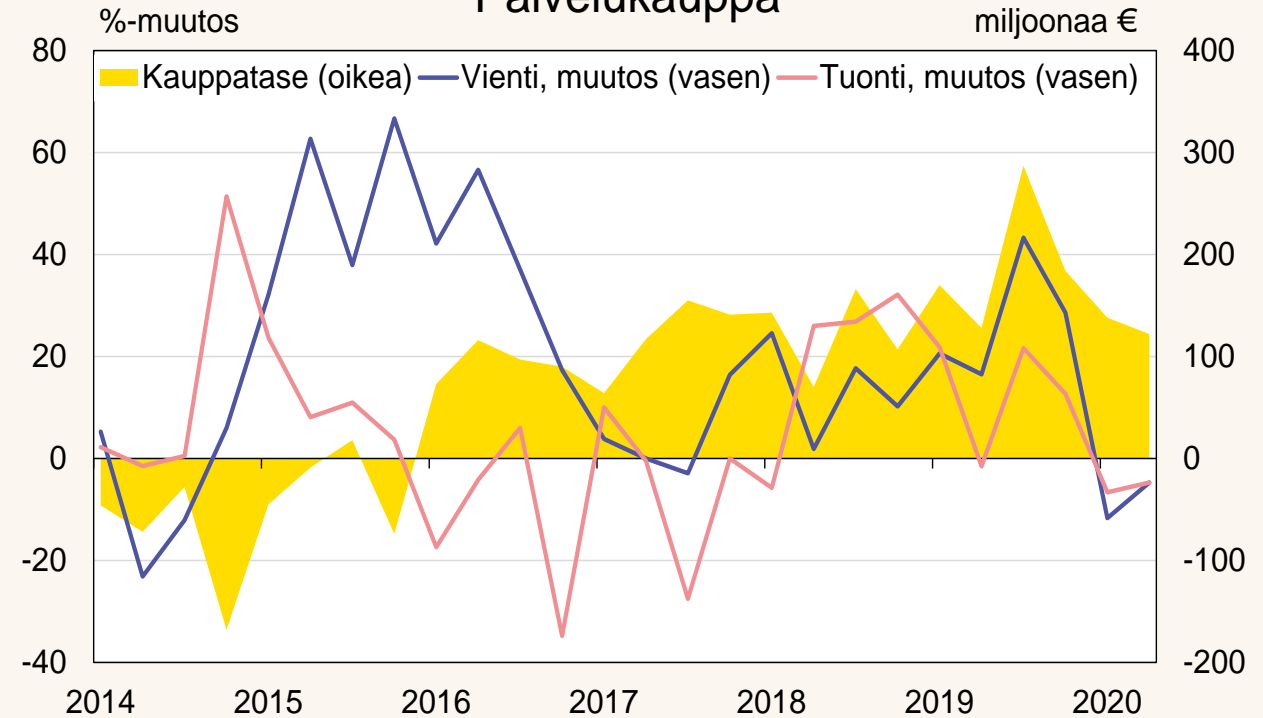
Suomen kauppa Kiinan kanssa heijastelee yleisiä trendejä. Tuonti Kiinasta ja vaje kasvussa.

Suomen tavara-kauppa Kiinan kanssa

Lähteet: Suomen tullit ja BOFIT

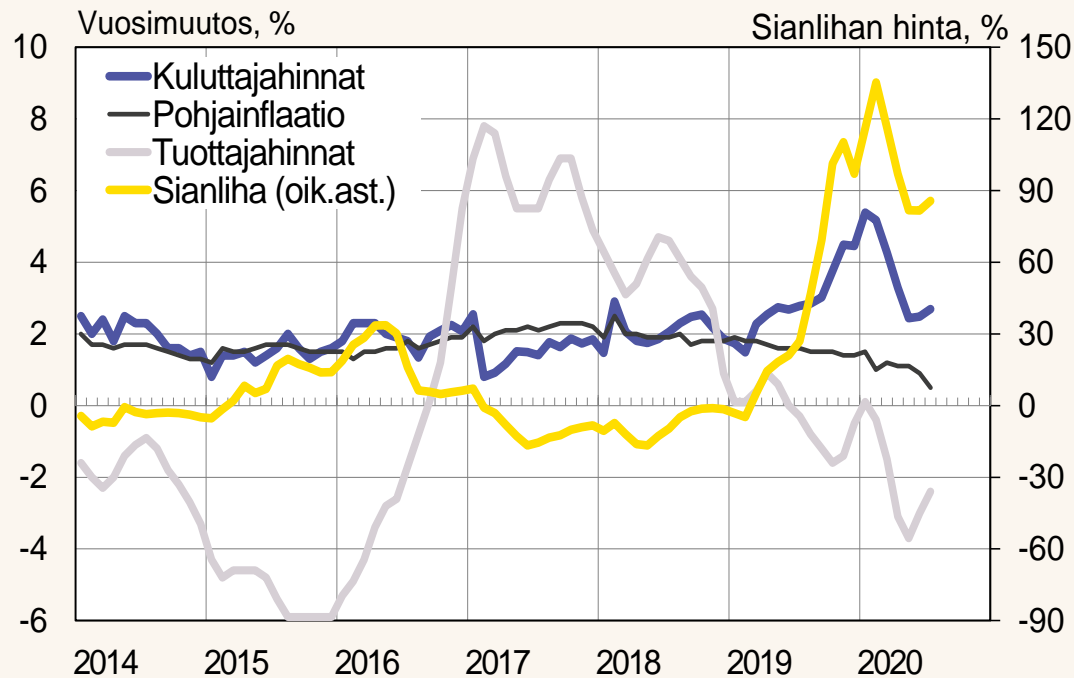
Palvelukauppa

Lähteet: Tilastokeskus ja BOFIT

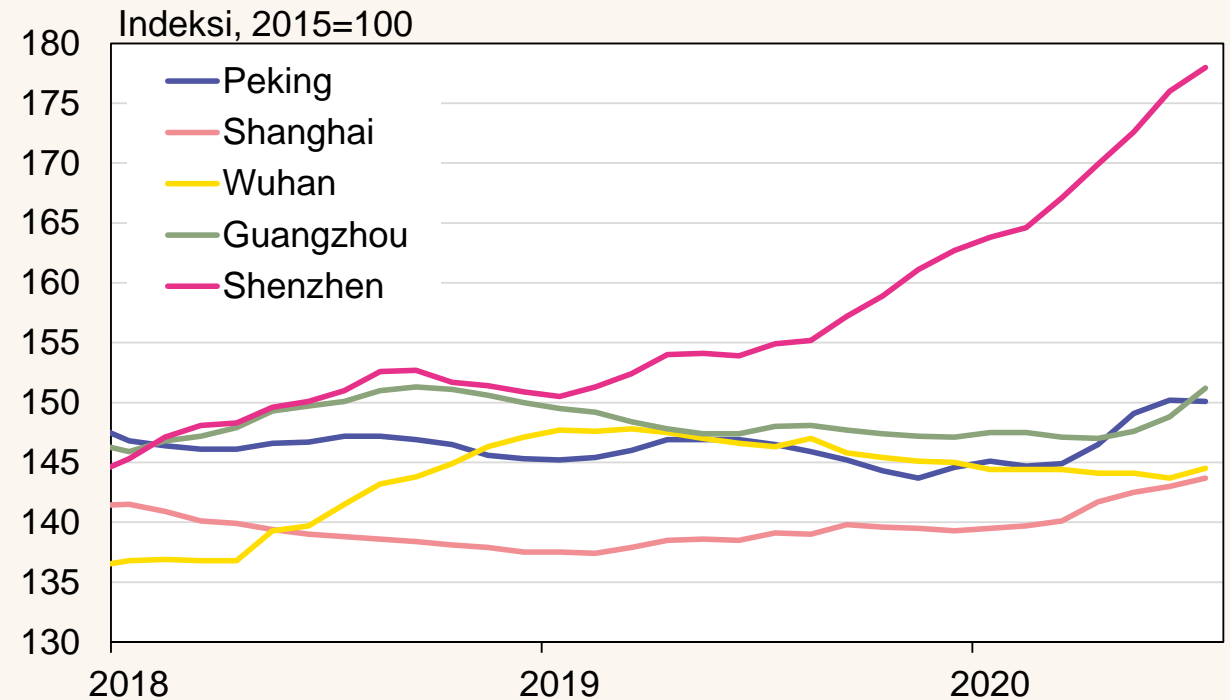
Onko edessä deflaatio? Asuntohinnat ja pörssiindeksit taas nousussa.

Hintakehitys Kiinassa, prosenttimuutos vuodentakaisesta

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT

Asuntojen hinnat nousussa suurissa kaupungeissa

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT

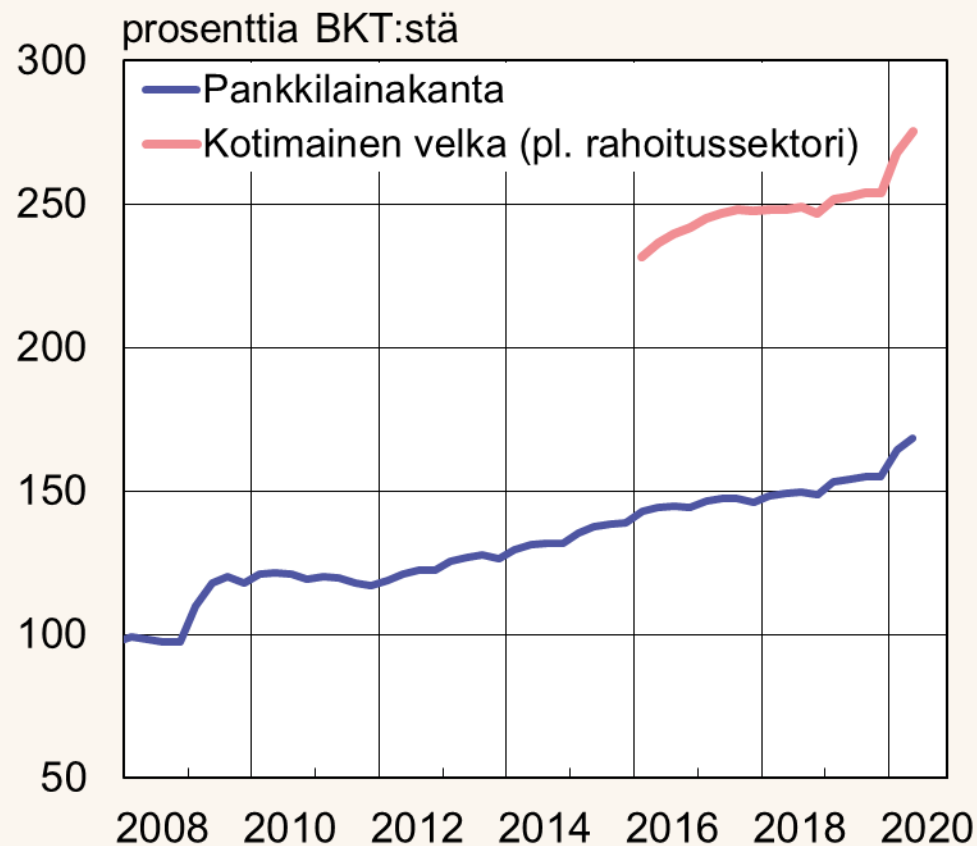

Koronakriisi on lisännyt rahoituksen tarvetta ja riskejä

BOFIT Kiina-tietoisku

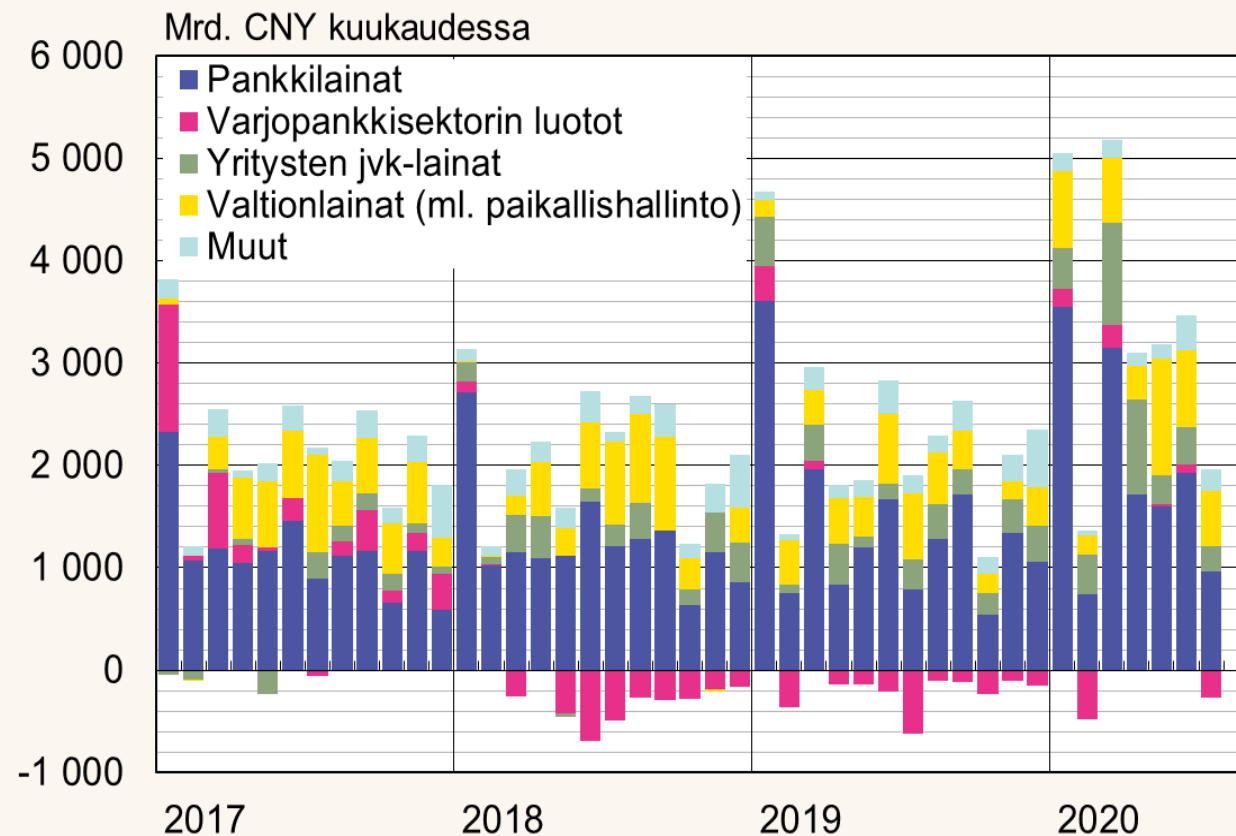
Velkaantumisen on kasvanut tänä vuonna nopeasti

Velkakanta/BKT

Lähteet: PBoC, CEIC, BOFIT.

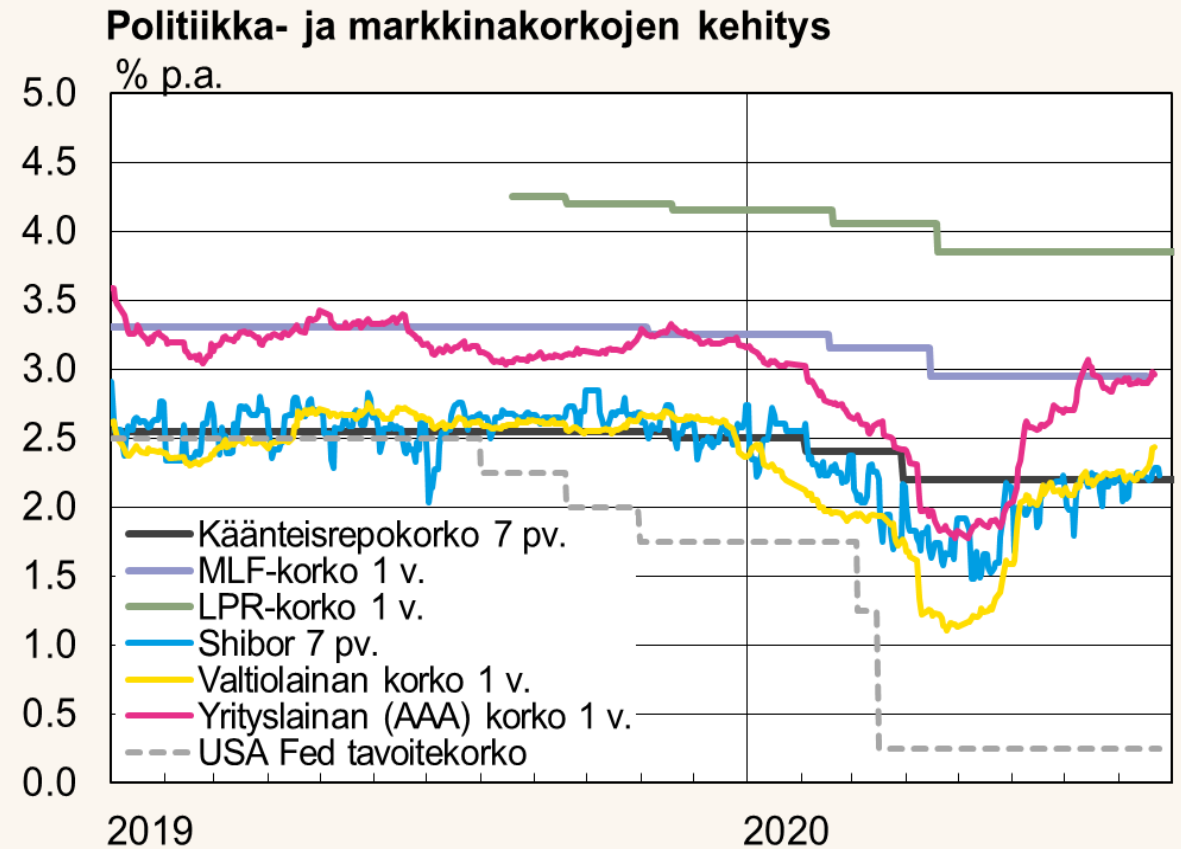
Uusi kotimainen rahoitus kuukausittain

Lähteet: PBoC, CEIC, BOFIT

Rahapolitiikkaa kevennettiin alkuvuonna, mutta nyt siirrytty jo normaalimpaan

- Rahapoliittiset elvytystoimet:
  - Tammi-maaliskuussa yht. 1 800 mrd. juania (230 mrd. euroa) keskuspankin tukirahoitusta pankeille halpakorkoiseen lainanantoon yrityksille
  - Maalis-toukokuussa ehdot täyttävien liikepankkien varantovaatimuksia laskettiin 0,5–1,5 prosenttiyksiköllä
  - Kesäkuussa ohjelmat pienyrityslainuksen lisäämiseksi alueellisten pankkien kautta (440 mrd. juania)
  - Pienyritysten lainojen maksuaikaa pidennetty 3/2021 asti

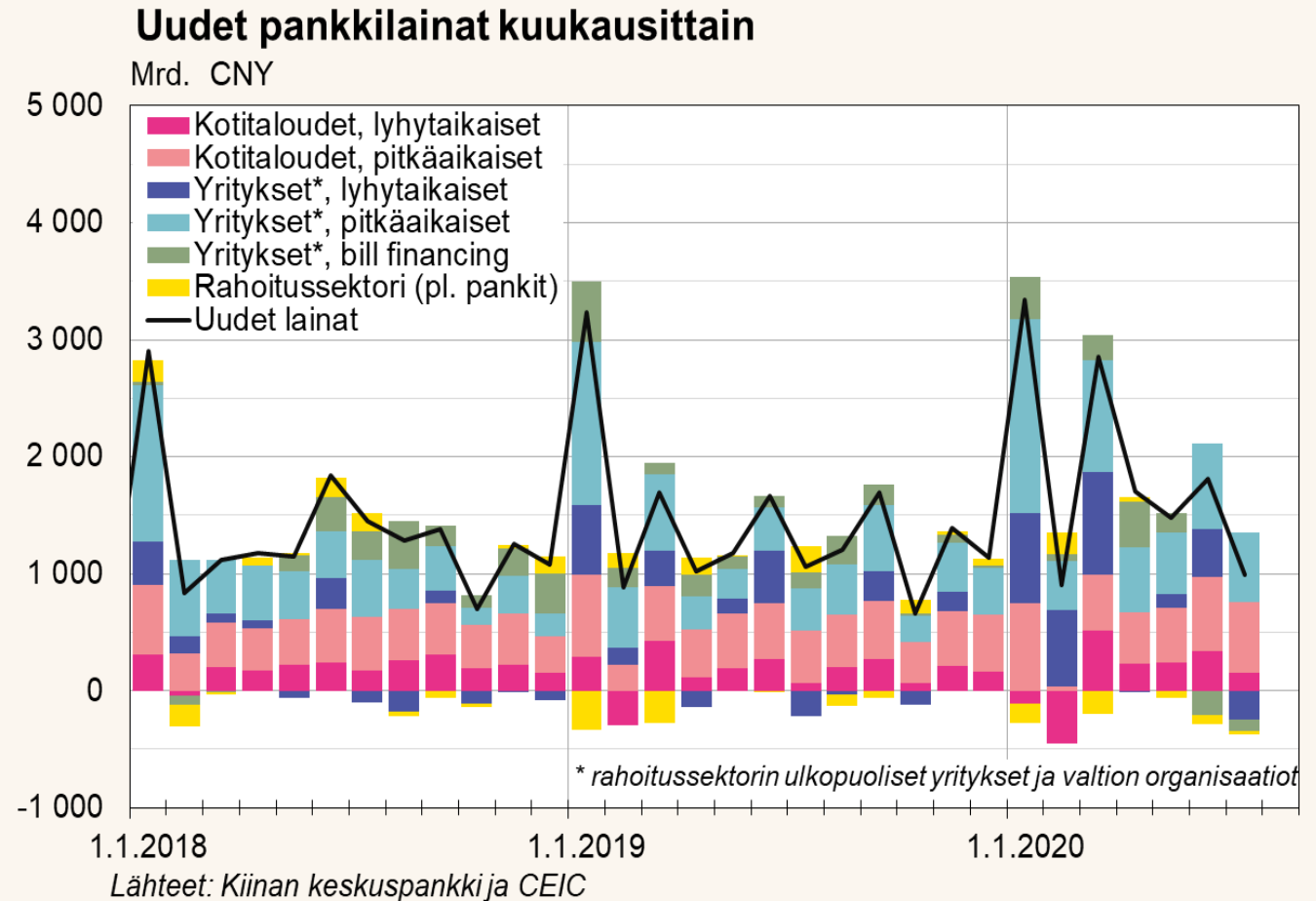

Lähteet: CEIC ja Macrobond

Pankkien lainananto suuntautuu yhä lähinnä isoille yrityksille

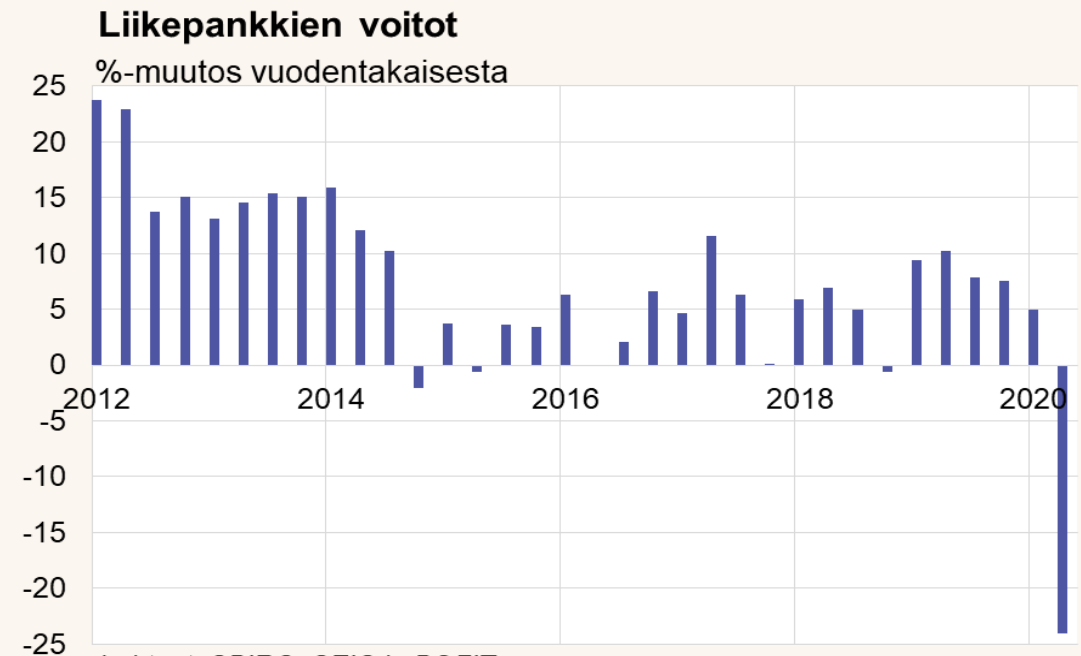
- Pankkeja kehoitettu tukemaan yrityksiä talouskasvun piristämiseksi
- Pankit myönsivät uusia yrityslainoja tammi–heinäkuussa 39 % viime vuotta enemmän
- Erityisesti pienyritysten lainansaantia yritetty parantaa, silti vain 8 % pankkien lainakannasta pienyrityslainoja
- Yritysten kyky hoitaa velkojaan heikentynyt

Ongelmat erityisesti pienemmissä pankeissa kasvussa

- Virallistenkin arvioiden mukaan pankkien hoitamattomat luotot tulevat kasvamaan 50 % kuluvana vuonna
  - Uusien tiukempien NPL-sääntöjen voimaantuloa lykättiin
- Viime vuonna Baoshang ensimmäinen konkurssipankki vuosikymmeniin
- Uudelleenjärjestelyitä useissa keskikokoisissa pankeissa (Bank of Jinzhou, Harbin Bank, Bank of Gansu, Hengfeng Bank..)
- Myös muita rahoitusalan yrityksiä viranomaisten haltuun tänä vuonna

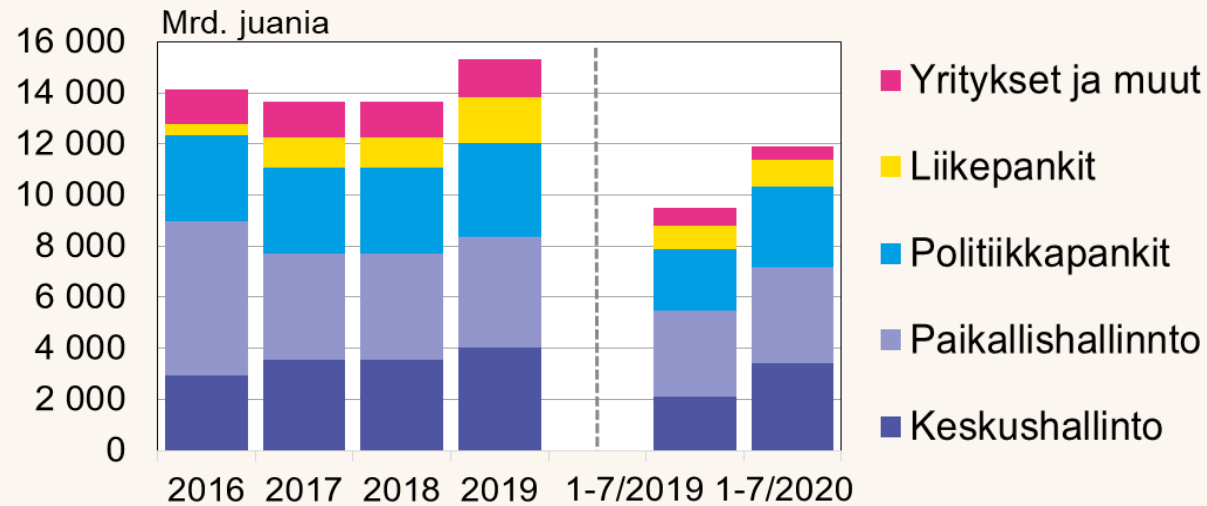
- Kesäkuussa pankkeja käskettiin karsimaan voittoja (tukitoimet yrityssectorille, korkojen lasku, kuluvähennykset)

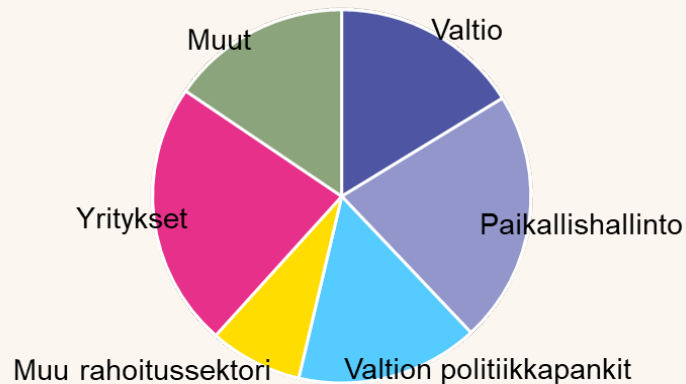
Lähteet: CBIRC, CEIC ja BOFIT

Sekä julkisen sektorin että yritysten velkakirjarahhoitus kasvanut selvästi

Joukkovelkakirjojen liikkeeseenlasku liikkeellelaskijoittain

Bondikanta liikkeellelaskijoittain, heinäkuu 2020

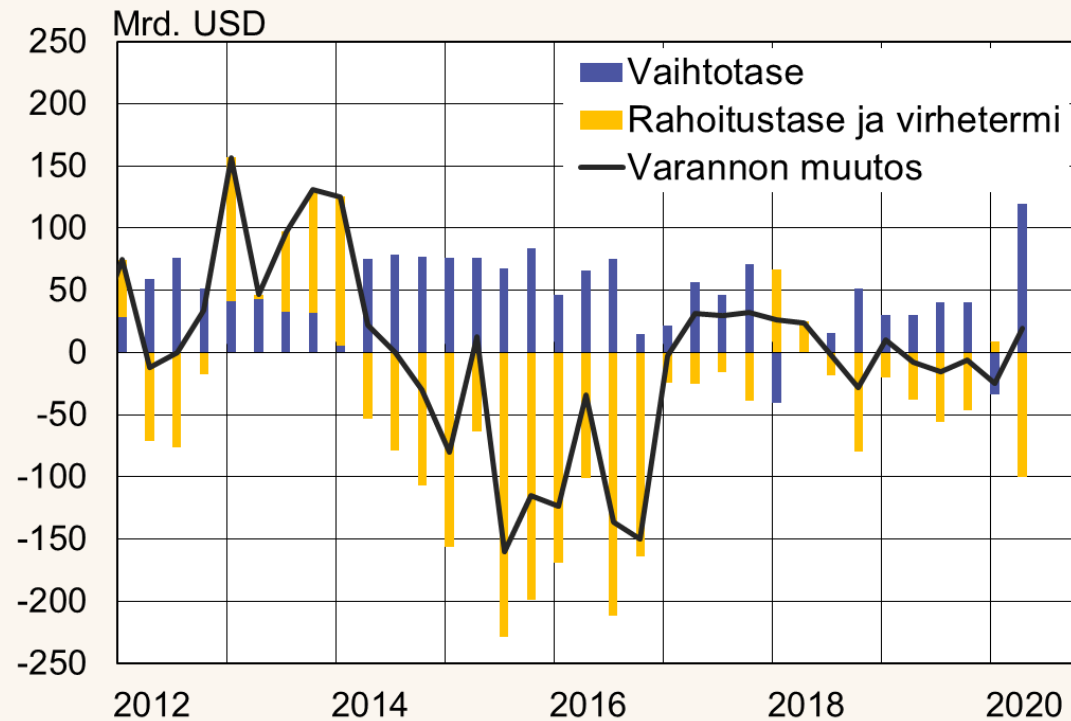
Lähteet: PBoC, CEIC, BOFIT

- Budjetin ulkopuolella valtio laskee tänä vuonna ns. erikoisjoukkovelkakirjalainoja
  - Keskushallinto 1 000 mrd. juania (125 mrd. euroa)
  - Paikallishallinto yht. 3 750 mrd. juania, josta heinäkuuhun mennessä 2 500 mrd.
- Kiinalaisyritysten velkakirjojen maksulaiminlyönnit vähentyneet tänä vuonna kotimaassa sijoittajien myöntäessä pidempiä maksuaikoja, mutta lisääntyneet ulkomailta

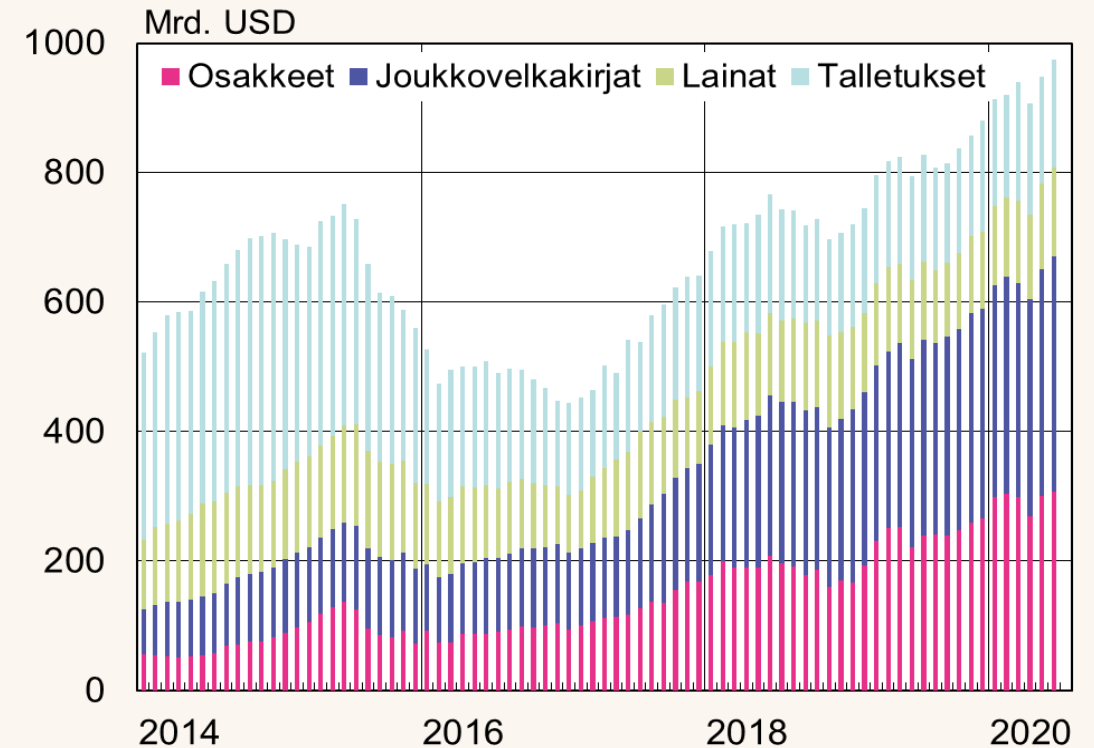
Pääomavirrat kääntyneet Kiinasta ulos, silti ulkomainen omistus Kiinan rahoitusmarkkinoilla kasvaa

Kiinan maksutaseen pääerät kvarttaalitasolla

Lähde: Macrobond

Ulkomainen omistus Kiinan rahoitusmarkkinoilla

Lähteet: CEIC, Kiinan keskuspankki

Hongkongin autonomian heikentäminen ei ainakaan vielä ole näkynyt yritysten rahoituksessa tai pääomavirroissa

- Hongkong keskeinen pääomaliikkeiden vapauttamisessa, yritysten kansainvälistymisessä ja juanin kansainvälisen käytön lisäämisessä
  - Suorista sijoituksista Kiinaan ja Kiinasta ulos selvästi yli puolet kulkee Hongkongin kautta
  - Kasvava osa ulkomaisesta sijoitusvarallisuudesta Manner-Kiinan osake- ja bondimarkkinoilla tulee Hongkongin yhteistyöohjelmien kautta
  - Hongkong ylivoimaisesti tärkein juanin kansainvälisen kaupan keskus → ainoa vapaasti määräytyvä valuuttakurssi (CNH)
  - Hongkongin pörssin (maailman viidenneksi suurin) yrityksistä puolet on mannerkiinalaisia ja markkina-arvolla mitaten 3/4
  - Vapaa tiedonkulku ja sananvapaus ovat tehneet Hongkongista myös keskeisen Kiinan talouden markkina-analyysissä ja tutkimuksessa

Kiinan ulkosuhteet murroksessa

BOFIT Kiina-tietoisku

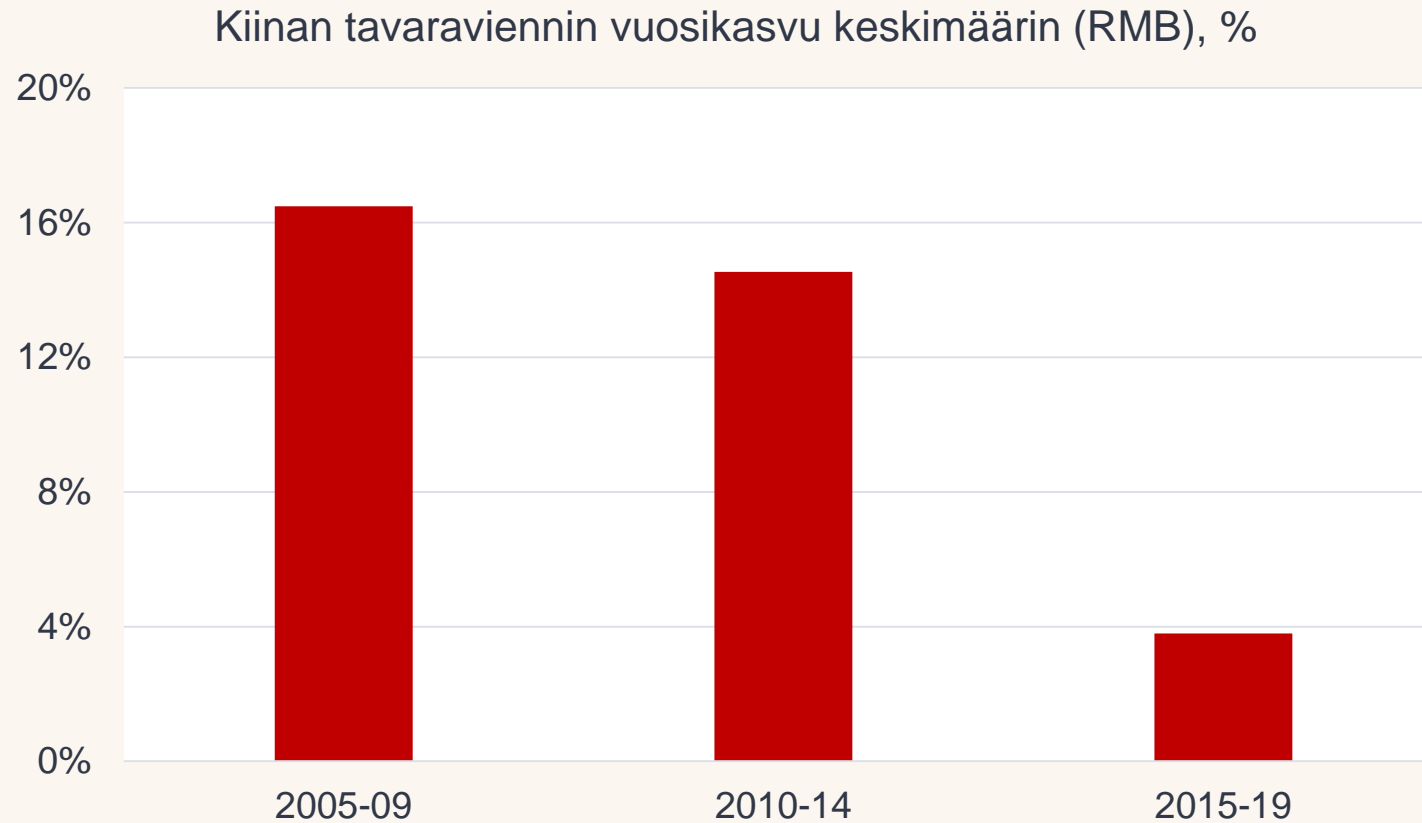
Risto Herrala

Kiina 2025: Tavoitteena hyppäys arvoketjussa

- Vuoden 2015 kehitysstrategia: Kiina maailman työpajasta korkean teknologian valmistajaksi
  - Voimakas panostus tieteeseen, infrastruktuuriin ja osaamiseen yritystasolla
  - Harvinaisten maametallien saatavuus
  - Kopiointi, epäreilu kilpailu, vastavuoroisuuden puute
  - Kaikki 'Kiinan unelman' taakse, keinoja kaihtamatta?
- Onnistuuko strategian toteutus näillä eväillä?

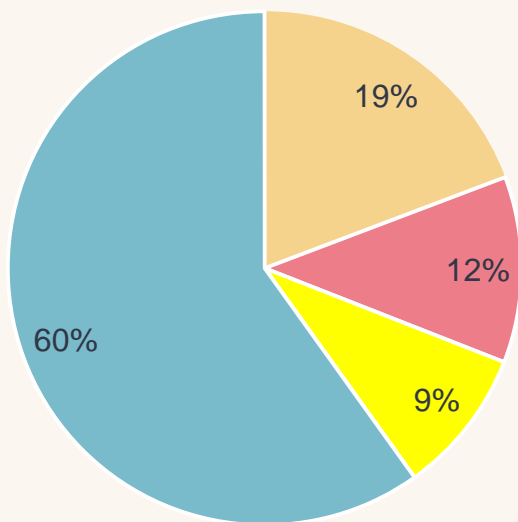
Kiinan viennin kasvu hidastui dramaattisesti jo ennen korona...

Tietotoähde: Kiinan tulli ja Macrobond.

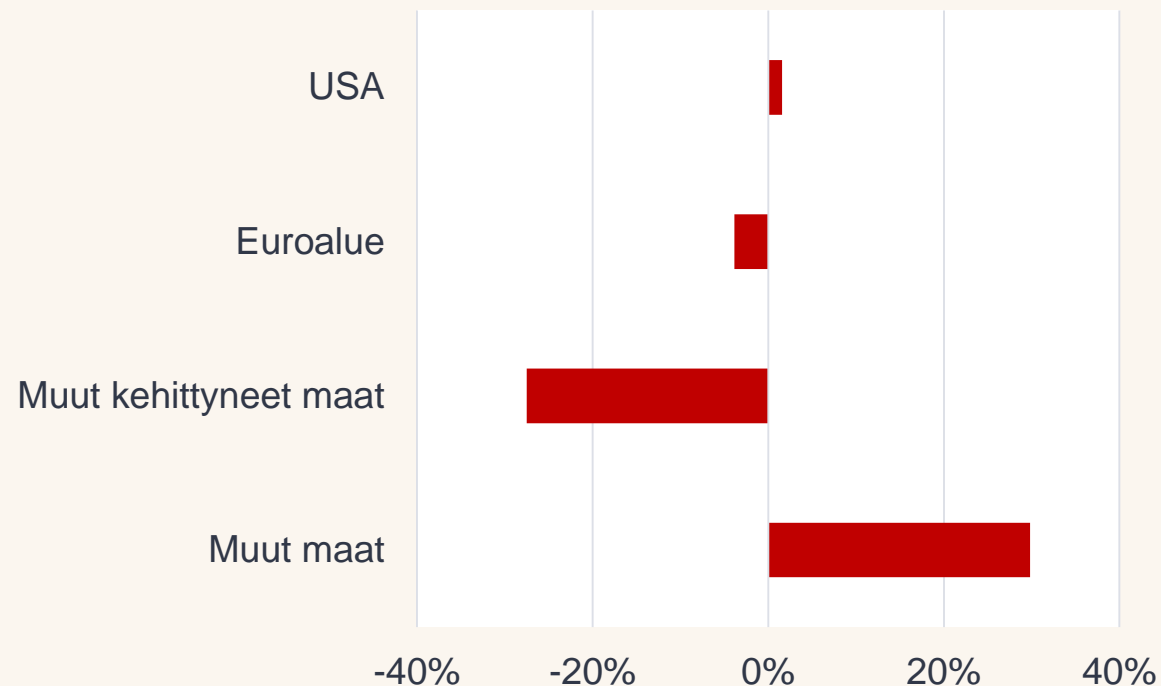
...ja painottui kehittyville, ei kehittyneille, markkinoille

Viennin jakauma vuonna 2018

■ USA ■ Euroalue ■ muut kehittyneet maat ■ muut maat

Vientiosuuden muutos 2008-18, %-yksikköä

Kiinalaiset korkean teknologian tuotteet boikotissa monessa maassa

- Huawei ja ZTE sivussa 5G:stä monessa maassa
  - USA, Iso-Britannia, Kanada, Australia, Japani, Vietnam, Filippiinit, Singapore,...
  - EU: 'rajoita riskejä ja monitoroi'
    - Suomi: Huawei mukana 5G-verkossa.
- Kiinalaisten ohjelmistojen käyttöä alettu rajoittaa
  - Intia: myös Kiinan ulkopuolella, Suomessakin, tehdyt ohjelmistot vaarassa, jos kiinalaisilla merkittävä omistusosuus.
  - Kiinalaisten ohjelmistojen kieltä valmistelussa myös USA:ssa: mm. Tencentin ohjelmistoja boikottiin?
- Mitä käy kännyköille?
  - Google rajoitti Androidin ja Yhdysvaltain oikeusministeriö TSM-mikropiirien käyttöä Huaweiin puhelimissa. Onko Huaweiin tulevaisuus vaakalaudalla (ei vain kännyköissä)?
  - Kiinalaisten ohjelmistojen käyttö haittaa kiinalaisten puhelinten suosiota Intiassa

Alkavatko yritykset ja kuluttajat karttamaan kiinalaisia tuotteita?

- Kiinan houkuttelevuus tuotantoketjujen osana heikentynyt kustannusten nousun, kauppasodan, koronan, ja Kiinan politiikan takia
  - Japani maksaa yrityksilleen siitä, että ne jättävät Kiinan
  - Trumpin twiitti: 'Määrään yrityksiä lähtemään Kiinasta' jäi ankaksi, mutta yhdysvaltalaiset firmat Kiinassa huolissaan maiden eriytymisen takia
- Kiinalaisten kulutustuotteiden imago heikkenee Kiinan ulkoisen kuvan saadessa jatkuvasti kolhuja
  - Pew-kysely: 2/3 amerikkalaisista epämieluisa kuva Kiinasta; India Todayn kyselyssä 90 % kuluttajista kannattaa kiinalaisten tuotteiden boikotoimista.

Kiinalaisten suorat sijoitukset koetaan turvallisuushaksi varsinkin teknologiasektorilla

- USA: Tiukennetut FIRRMA-säännöt käytössä vuodesta 2018
- Japanissa ulkomaisia sijoituksia teknologiafirmoihin rajoitettiin turvallisuushkien takia viime vuonna
- Intia: Suorat sijoitukset Kiinasta erityistarkkailussa
- EU-komissio ohjeisti keväällä 2020 jäsenmaita suorien sijoitusten tarkkailuun turvallisuushkien torjumiseksi

Mihin tästä?

- Kiinan ongelmien taustat vahvasti kytköksissä poliittiseen järjestelmään ja ovat siksi vaikeasti ratkaistavia
- Ulkomaailman vastareaktio on laaja-alainen ja tätä kautta vaikeasti murrettavissa
- Nykytilanne voi johtaa kasvavaan eriytymiseen, jossa Kiina loistaa lähinnä omanmielisen 'blokkinsa' teknisenä ja poliittisena johtajana. Riittääkö tämä kiinalaisille?
- Tällä kaikella on vaikutuksia myös Suomeen!

Susidiplomatiaa

China's Ambassador to the United States, Cui Tiankai, said America must make a "fundamental choice" about whether it can live peacefully with a "modernized, strong, prosperous" China. (CNNiä 17.7.2020)

China's ambassador to Australia .. told ... that the Australian government's pursuit for .. international inquiry into the coronavirus .. could spark a Chinese consumer boycott ... (The Telegraph 27.4.2020)

China's ambassador to Stockholm, Gui Congyou, threatened Sweden with "bad consequences" when Gui was awarded the Tucholsky Prize for writers or publishers facing persecution. (OZY 5.12.2019)

Japan's adoption of .. bill is serious provocation against China's territorial sovereignty, which is illegal, null and void," Zhao Lijian, a spokesman for China's Foreign Ministry, said Monday. (Stars and Stripes 25.6.2020)

After deadly clash with India, Beijing asserts right to territory in Bhutan (WSJ 7.7.2020)

China's 'wolf warrior' diplomats roar at Hong Kong and the world (Nikkei Asian Review 28.5.2020)

Kiitos!

Kiina-tietoiskun videotallenne ja esitykset ovat katsottavissa verkkosivuillamme osoitteessa <http://www.bofit.fi> tilaisuuden jälkeen.

BOFIT SUOMEN PANKIN
SIIRTYMÄTALOUKSIEN
TUTKIMUSLAITOS

www.bofit.fi

[@BOFITresearch](https://twitter.com/BOFITresearch)

BOFIT
KIINA
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta